

ЗАКОН

О БУЏЕТСКОЈ ИНСПЕКЦИЈИ

І. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом уређују се посебности поступка и положаја инспекције у области буџетског система (у даљем тексту: буџетска инспекција), као и друга питања од значаја за инспекцијски надзор у тој области.

Предмет инспекцијског надзора

Члан 2.

Буџетска инспекција у вршењу инспекцијског надзора проверава примену закона и других прописа у области наменског и законитог коришћења јавних средстава и материјално-финансијског пословања.

Сврха буџетске инспекције

Члан 3.

Сврха буџетске инспекције је да, сагласно утврђеним надлежностима, обезбеди поштовање законитог и наменског коришћења јавних средстава и остваривање јавног интереса у областима које су предмет инспекцијског надзора.

Члан 4.

Буџетска инспекција врши инспекцијски надзор законитости коришћења јавних средстава, наплате и стицања прихода и примања корисника буџетских средстава и примене закона и других прописа који имају утицај на јавна средства и средства из других извора као што су приходи, примања, расходи, издаци, имовина или обавезе од стране корисника јавних средстава у смислу закона којим се уређује буџетски систем, а нарочито у погледу:

- 1) потпуног и законитог стицања и наплате прихода и примања из надлежности корисника буџетских средстава;
- 2) законитог и наменског коришћења буџетских средстава која су дозначена правним и физичким лицима;
- 3) кредитних средстава по основу гаранција Републике Србије и располагања кредитним средствима од стране корисника јавних средстава по основу сагласности министарства надлежног за послове финансија;
- 4) коришћења јавних средстава од стране корисника јавних средстава.

Буџетски инспектор

Члан 5.

Буџетски инспектори су самостални и независни у раду, у границама овлашћења утврђених овим законом.

Буџетски инспектор је дужан да чува тајност и поверљивост података и информација којима се може нанети материјална или друга штета за надзираног субјекта или друго лице у поступку инспекцијског надзора.

Заштита података и информација из става 2. овог члана врши се у складу са законом којим се уређује тајност података и законом којим се уређује заштита података о личности.

Буџетски инспектор има службену легитимацију којом доказује своје службено својство и идентитет.

Надзирани субјекти у инспекцијском надзору буџетске инспекције

Члан 6.

Буџетска инспекција врши инспекцијски надзор над корисницима јавних средстава, односно над:

- 1) директним и индиректним корисницима буџетских средстава;
- 2) корисницима средстава организација за обавезно социјално осигурање;
- 3) јавним предузећима основаним од стране Републике Србије, правним лицима основаним од стране тих јавних предузећа, правним лицима над којима Република Србија има директну или индиректну контролу над више од 50% капитала или више од 50% гласова у управном одбору, као и над другим правним лицима у којима јавна средства чине више од 50% укупног прихода;
- 4) јавним предузећима основаним од стране локалне власти, правним лицима основаним од стране тих јавних предузећа, правним лицима над којима локална власт, односно аутономна покрајина има директну или индиректну контролу над више од 50% капитала или више од 50% гласова у управном одбору, као и над другим правним лицима у којима јавна средства чине више од 50% укупног прихода, као и јавним агенцијама и организацијама на које се примењују прописи о јавним агенцијама;
- 5) правним и физичким лицима и другим субјектима којима су директно или индиректно дозначена буџетска средства за одређену намену, односно који су учесници у послу који је предмет инспекцијског надзора и субјектима који користе буџетска средства по основу задуживања, субвенција, остале државне помоћи у било ком облику, дотација и др.

II. ОРГАНИЗАЦИЈА БУЏЕТСКЕ ИНСПЕКЦИЈЕ

Члан 7.

Послове инспекцијског надзора у складу са овим законом обавља министарство надлежно за послове финансија преко буџетских инспектора.

Услови за рад буџетског инспектора

Члан 8.

Буџетски инспектор може бити лице које има стечено високо образовање из научне области економске или правне науке на основним академским студијама у обиму од најмање 240 ЕСПБ бодова, мастер академским студијама, специјалистичким академским студијама, специјалистичким струковним студијама, односно на основним студијама у трајању од најмање четири године или специјалистичким студијама на факултету.

Лице из става 1. овог члана је у обавези да положи државни стручни испит и испит за инспектора.

Стручно усавршавање буџетског инспектора

Члан 9.

Буџетски инспектор има право и дужност да се стручно усавршава у складу са прописима којима се уређују права и дужности државних службеника.

Ограничење буџетског инспектора у обављању других послова

Члан 10.

Буџетски инспектор не може да обавља привредне или друге делатности и послове за себе или другог послодавца, пружа консултантске услуге у вези са пословањем код субјеката инспекцијског надзора, учествује у раду стручних радних група, комисија или тела субјеката инспекцијског надзора из члана 6. овог закона, као ни да обавља друге послове и поступке који штете самосталности у раду или су у супротности са положајем и улогом буџетског инспектора.

Изузетно од ограничења из става 1. овог члана, министар финансија може одобрити учешће буџетског инспектора у раду стручних радних група, комисија или тела на писани и образложени захтев буџетског инспектора или субјекта из члана 6. овог закона.

III. ЦИЉ И ОБУХВАТ ИНСПЕКЦИЈСКОГ НАДЗОРА

Члан 11.

Циљ инспекцијског надзора буџетске инспекције је успостављање буџетске дисциплине корисника јавних средстава и заштита финансијских интереса Републике Србије, а нарочито у погледу:

- 1) утврђивања да ли се јавна средства користе законито и наменски;
- 2) утврђивања да ли корисници буџетских средстава потпуно и благовремено наплаћују приходе и примања из своје надлежности;
- 3) предузимања мера ради отклањања незаконитости, односно откривање злоупотреба и одређивање мера за отклањање настале штете и
- 4) провере примене закона и подзаконских прописа који имају утицај на јавна средства, у погледу прихода, примања, расхода, издатака, имовине или обавеза надзираних субјеката.

Буџетска инспекција инспекцијским надзором проверава:

- 1) законитост коришћења јавних средстава – као надзор над коришћењем јавних средстава у складу са законом, буџетом, финансијским планом и програмом пословања;
- 2) потпуност и благовременост наплате прихода и примања – као надзор корисника буџетских средстава у погледу предузимања прописаних мера и активности за наплату прихода и примања из своје надлежности и
- 3) примену закона и других прописа – као надзор над применом закона и других прописа које су надзирани субјекти дужни да поштују услед утицаја на јавна средства у погледу прихода, примања, расхода, издатака, имовине или обавеза надзираних субјеката.

Буџетска инспекција утврђује потпуно и тачно чињенично стање у поступку инспекцијског надзора и предузима мере за накнаду штете која је настала несавесним трошењем јавних средстава, као и мере за спречавања

настанка штете по буџет Републике Србије, односно буџет аутономне покрајине или буџет јединице локалне самоуправе.

IV. ПЛАНИРАЊЕ И СПРОВОЂЕЊЕ ИНСПЕКЦИЈСКОГ НАДЗОРА

Члан 12.

Буџетска инспекција планира и спроводи инспекцијске надзоре на основу пријава, представки, приговора и захтева за вршење инспекцијског надзора пристиглих од органа, организација, правних и физичких лица.

Инспекцијски надзор буџетске инспекције заснива се на утврђеном стању у области инспекцијског надзора, процени ризика и управљању ризиком, при чему буџетска инспекција самостално одлучује о надзираним субјектима, предмету и обиму инспекцијског надзора, времену почетка и трајања инспекцијског надзора, ако овим законом није другачије одређено.

Инспекцијски надзори буџетске инспекције су:

- 1) редовни инспекцијски надзор и
- 2) ванредни инспекцијски надзор.

Редовни инспекцијски надзор обавља се на основу годишњег плана надзора буџетске инспекције, који утврђује министар финансија након прибављеног мишљења, односно смерница и упутстава у складу са законом којим се уређује инспекцијски надзор.

Ванредни инспекцијски надзор обавља се на основу пријава, представки, приговора и захтева за вршење инспекцијског надзора који нису обухваћени годишњим планом надзора буџетске инспекције, по којима је процењен степен ризика који указује на потребу спровођења инспекцијског надзора.

Буџетска инспекција не спроводи утврђујуће и потврђујуће ванредне инспекцијске надзоре.

Члан 13.

Годишњи план надзора из члана 12. став 4. овог закона заснован је на посебним елементима процене ризика у областима под надзором буџетске инспекције, а садржи и опште елементе који чине садржину годишњег плана рада органа државне управе и елементе плана у складу са одредбама закона којим се уређује инспекцијски надзор.

Министар финансија прописује посебне елементе, односно критеријуме за процену ризика, учесталост вршења инспекцијског надзора на основу процене ризика и посебним елементима плана инспекцијског надзора буџетске инспекције.

Инспекцијски надзор неће се вршити уколико се у току реализације годишњег плана надзора, а пре покретања инспекцијског надзора, накнадно утврди незнатан ризик услед промене елемената на основу којих је извршена процена ризика.

Инспекцијски надзори из годишњег плана надзора, који из објективних разлога нису започети и извршени до краја текуће године, пренеће се у следећу годину уколико је њихово спровођење сврсисходно и оправдано узимајући у обзир посебне елементе, односно критеријуме за процену ризика тих инспекцијских надзора.

Члан 14.

Ванредни инспекцијски надзор заснован је на анализи и процени ризика који проистиче из пријава, представки, приговора и захтева за вршење инспекцијског надзора, који нису обухваћени годишњим планом надзора.

Инспекцијски надзор из става 1. овог члана неће се вршити ако је процењени ризик незнатан.

V. ПОСТУПАК ИНСПЕКЦИЈСКОГ НАДЗОРА**Налог за инспекцијски надзор****Члан 15.**

Налог за обављање инспекцијског надзора доноси министар финансија или лице које он овласти.

Налог из става 1. овог члана садржи:

- правни основ;
- број налога, време и место издавања налога;
- назив и ближе идентификационе податке надзираног субјекта;
- предмет инспекцијског надзора;
- период обухваћен инспекцијским надзором;
- име и презиме буџетског инспектора и број службене легитимације;
- време трајања инспекцијског надзора;
- процењени степен ризика надзираног субјекта и
- потпис и печат издаваоца налога.

Када је у налогу за обављање инспекцијског надзора наведено више буџетских инспектора, носилац налога је инспектор који је први наведен.

Допунски налог за инспекцијски надзор**Члан 16.**

Допунски налог за инспекцијски надзор доноси министар финансија или лице које он овласти на писани и образложени захтев буџетског инспектора у случају:

- проширења, односно допуне предмета инспекцијског надзора и периода обухваћеног инспекцијским надзором;
- повећања броја буџетског инспектора који врше инспекцијски надзор и
- продужења времена потребног за спровођење инспекцијског надзора.

Изузетно од става 1. овог члана, допунски налог за инспекцијски надзор се доноси без писаног и образложеног захтева буџетског инспектора у случају замене буџетског инспектора из оправданих разлога, као што су привремена спреченост за рад, одсуство са рада и друге околности које спречавају буџетског инспектора у даљем вођењу поступка.

Обавештење о инспекцијском надзору

Члан 17.

Буџетски инспектор у писаном облику обавештава надзираног субјекта о предстојећем инспекцијском надзору, најкасније три дана пре почетка инспекцијског надзора. Обавештавање се врши електронским путем, а може се учинити и у папирном облику. Обавештење садржи и податке о интернет страници на којој је доступна контролна листа.

У обавештењу о инспекцијском надзору могу се навести подаци о потребним активностима надзираног субјекта у циљу ефикасног и делотворног обављања инспекцијског надзора, као што су припрема евиденција, документације, пословних књига, рачуноводствених исказа и исправа за стављање на увид буџетском инспектору, достављање исправа, аката, информација и извештаја путем електронске поште или на други начин и слично.

Одговорна лица надзираног субјекта дужна су да обезбеде припрему потребне документације ради што делотворнијег и бржег обављања инспекцијског надзора.

Ако није у могућности да изврши инспекцијски надзор у време одређено у обавештењу, буџетски инспектор о томе благовремено обавештава надзираног субјекта.

Изузетно од става 1. овог члана, обавештење се не доставља надзираном субјекту када се врши инспекцијски надзор:

- 1) по захтеву судова, јавних тужилаштва, министарства надлежног за унутрашње послове и органа у сектору безбедности;
- 2) у коме предмет инспекцијског надзора има ознаку одређеног степена тајности
и
- 3) за који је у налогу за инспекцијски надзор наведено да ће инспекцијски надзор отпочети без претходног обавештавања надзираног субјекта.

Прва радња у поступку инспекцијског надзора

Члан 18.

Инспекцијски надзор почиње кад буџетски инспектор уручи надзираном субјекту, односно присутном лицу налог за инспекцијски надзор. Буџетски инспектор је дужан да том приликом покаже службену легитимацију, изложи предмет инспекцијског надзора и предочи оквирни временски план инспекцијског надзора.

Спровођење инспекцијског надзора

Члан 19.

Инспекцијски надзор се врши у пословним просторијама надзираног субјекта, непосредним увидом у пословну и другу документацију и у просторијама буџетске инспекције.

Инспекцијски надзор подразумева преглед и проверу рачуноводствених, финансијских и осталих пословних докумената, преглед пословних просторија, зграда, предмета, робе и других ствари, у складу са сврхом инспекцијског надзора.

Министар финансија утврђује методологију рада буџетске инспекције.

Одговорно лице надзираног субјекта дужно је да буџетском инспектору омогући несметано спровођење инспекцијског надзора.

Одговорно лице надзираног субјекта дужно је да обезбеди адекватан радни простор за рад буџетског инспектора и да на захтев буџетског инспектора одреди једно или више службених лица, односно одговорних лица у правном лицу, која ће учествовати у инспекцијским радњама на утврђивању чињеница и у ту сврху буџетском инспектору обезбедити неопходна акта, евиденције и другу документацију.

Одговорно лице надзираног субјекта и службена лица, односно одговорна лица у правном лицу, дужни су да поступају по захтевима буџетског инспектора, да му благовремено обезбеде потпуне и тачне податке, са писаним образложењем у случају немогућности поступања по том захтеву, те да на тражење инспектора пруже усмено, односно писано изјашњење о чињеницама и доказима који су изнесени, односно утврђени у поступку инспекцијског надзора.

Уколико лица из става 6. овог члана не поступи по налогу буџетског инспектора, инспектор је дужан да против ових лица поднесе захтев за покретање прекршајног поступка надлежном суду. Сумња која проистекне због ускраћивања информација, односно недостављања доказа и документације од стране надзираног субјекта који је, у складу са овим законом, дужан да их достави буџетској инспекцији, може у поступку утврђивања чињеничног стања бити на његову штету.

Закључак о отклањању недостатака

Члан 20.

Ако се у поступку инспекцијског надзора утврди да књиговодствене и друге евиденције и обрачуни нису потпуни, уредни, ажурни и тачни или нису сачињени у форми прописаној законом и другим прописима, услед чега није могуће обавити потпуни инспекцијски надзор, буџетски инспектор ће закључком наложити да се недостаци отклоне.

Закључком из става 1. овог члана, одређује се рок за његово извршење који не може бити дужи од 30 дана од дана достављања закључка.

Закључак се доноси у писаној форми и против истог није дозвољена жалба.

Надзирани субјекат дужан је да поступи по закључку и да о томе писаним путем обавести буџетског инспектора, који након добијеног обавештења о извршењу закључка, односно истека рока за поступање по закључку, наставља започети инспекцијски надзор.

Рок за завршетак инспекцијског надзора одређен налогом за инспекцијски надзор продужава се за време за које је издат закључак, без обавезе издавања допунског налога. Уколико надзирани субјекат не поступи по закључку, буџетски инспектор ће против одговорног лица надзираног субјекта поднети захтев за покретање прекршајног поступка пред надлежним судом.

Записник о инспекцијском надзору

Члан 21.

Буџетски инспектор сачињава записник о инспекцијском надзору, у који се уносе све радње предузете у поступку инспекцијског надзора и утврђено чињенично стање.

Записник о инспекцијском надзору буџетске инспекције садржи:

- 1) правни основ;
- 2) радње предузете у поступку инспекцијског надзора;
- 3) утврђено чињенично стање са описом утврђених незаконитости;
- 4) доказе на основу којих су утврђене незаконитости;
- 5) податке у вези са доношењем и извршењем закључка из члана 20. овог закона;
- 6) мере којима се налаже уплата, односно повраћај средстава у буџет и
- 7) рокове за поступање по наложеним мерама.

Контролна листа чини саставни део записника, осим у случајевима када се врши инспекцијски надзор из члана 17. став 5. овог закона.

Записник о инспекцијском надзору доставља се одговорном лицу надзираног субјекта у року од осам дана од дана завршетка инспекцијског надзора. Изузетно, записник о извршеном инспекцијском надзору може се доставити и судовима, јавним тужилаштвима, органима државне управе и посебним организацијама на њихов образложени писани захтев а за потребе вођења судских и управних поступака из њихове надлежности.

Члан 22.

Уколико се инспекцијским надзором утврди да су средства коришћена ненаменски или незаконито, записником ће се изрећи мера за отклањање незаконитости и наложити враћање средстава у буџет.

Уколико се инспекцијским надзором утврди да средства, за које је посебним прописом утврђена обавеза уплате у буџет, нису уплаћена или су уплаћена у мањем износу од прописаног, записником ће се изрећи мера за отклањање незаконитости и наложити уплата средстава у буџет.

Надзирани субјекат је у обавези да у року од пет дана по истеку рока за поступање по наложеним мерама о томе обавести буџетског инспектора и да достави доказе о извршењу наложених мера.

Примедбе на записник

Члан 23.

Одговорно лице надзираног субјекта може уложити примедбе на записник у писаном облику у року од 15 дана од дана пријема записника о инспекцијском надзору.

Уколико одговорно лице надзираног субјекта стави примедбе које не садрже нове чињенице и доказе због којих би требало изменити чињенично стање које је утврђено у записнику или дати друкчије правне и друге оцене, буџетски инспектор који је извршио инспекцијски надзор обавезан је да у року од 15 дана од дана пријема примедби достави писани одговор на примедбе одговорном лицу надзираног субјекта, са наводима зашто стављене примедбе нису прихваћене.

Уколико одговорно лице надзираног субјекта не стави примедбе на записник у року из става 1. овог члана или су примедбе стављене а нису прихваћене, поступак инспекцијског надзора се сматра окончаним.

У случају постојања оправданих разлога који буџетског инспектора спречавају да поступи у року из става 2. овог члана, као што су годишњи одмор,

боловање, потреба да се буџетски инспектор хитно ангажује на другом предмету и др, рок почиње да тече од дана престанка тих разлога.

Допунски записник о инспекцијском надзору

Члан 24.

Уколико одговорно лице надзираног субјекта уложи примедбе које садрже нове чињенице и материјалне доказе због којих би требало изменити чињенично стање које је утврђено у записнику или дати друкчије правне и друге оцене, буџетски инспектор ће саставити допунски записник у року од 20 дана од дана пријема примедби које су у целости или делимично прихваћене.

У случају постојања оправданих разлога који буџетског инспектора спречавају да поступи у року из става 1. овог члана, као што су годишњи одмор, боловање, потреба да се буџетски инспектор хитно ангажује на другом предмету и др, рок почиње да тече од дана престанка тих разлога.

Уколико су делимично прихваћене примедбе које је одговорно лице надзираног субјекта ставило, буџетски инспектор је обавезан да у допунском записнику образложи и део примедби које нису прихваћене.

Поступајући по примедбама на записник и сачињавањем допунског записника, буџетски инспектор може да измени предложену или наложену, односно изречену меру или да одустане од ње.

Достављањем допунског записника одговорном лицу надзираног субјекта, поступак инспекцијског надзора се сматра окончаним, а на допунски записник не могу се стављати примедбе.

Извештај о извршеном инспекцијском надзору

Члан 25.

Буџетски инспектор је дужан да састави извештај о извршеном инспекцијском надзору по окончању поступка инспекцијског надзора, који се доставља министру финансија.

Извештај из става 1. овог члана доставља се и:

1) директном кориснику буџетских средстава – у случају утврђених незаконитости код надзираног субјекта који је индиректни корисник буџетских средстава;

2) скупштини аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе – у случају утврђених незаконитости код надзираног субјекта чији је оснивач аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе;

3) ресорном министарству и надзорном, односно управном одбору надзираног субјекта – у случају утврђених незаконитости код надзираних субјеката: јавних предузећа основаних од стране Републике Србије, јединице локалне самоуправе или аутономне покрајине; правних лица основаних од стране тих јавних предузећа; правних лица над којима Република Србија има директну или индиректну контролу над више од 50% капитала или више од 50% гласова у управном одбору, као и над другим правним лицима у којима јавна средства чине више од 50% укупног прихода.

Евиденција буџетског инспектора

Члан 26.

Буџетски инспектор је дужан да води евиденцију о спроведеним инспекцијским надзорима и да прати поступање надзираног субјекта по

наложеним мерама, у циљу вођења свеобухватне евиденције на нивоу буџетске инспекције.

Евиденција из става 1. овог члана садржи податке о надзираном субјекту, предмету и периоду обухваћеним инспекцијским надзором, утврђеним незаконитостима, као и о наложеним мерама.

Министар финансија методологијом рада буџетске инспекције, ближе уређује начин вођења и садржај евиденције буџетског инспектора о спроведеним инспекцијским надзорима.

Решење и извршење решења

Члан 27.

Уколико надзирани субјекат не поступи по наложеним мерама у року који је одређен записником, буџетски инспектор ће донети решење којим се налаже повраћај и/или уплата средстава у буџет, у року од 30 дана од дана истека рока за достављање доказа о поступању по наложеној мери.

Решење из става 1. овог члана је коначно и против њега се може покренути управни спор. Тужба којом је покренут управни спор не задржава извршење решења.

Уколико надзирани субјекат не изврши обавезу из решења у остављеном року, спроводи се извршење решења у поступку принудне наплате.

Извршавање налога за принудну наплату достављених од Народне банке Србије који се односе на надзиране субјекте, у оквиру система консолидованог рачуна трезора, спроводи Управа за трезор, у складу са законом.

Поступак принудне наплате над надзираним субјектима који нису укључени у консолидовани рачун трезора спроводи Народна банка Србије, уз учешће Државног правобранилаштва, односно правобранилаштва аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе.

Министар финансија ближе уређује поступак принудне наплате из ст. 3-5. овог члана.

Друге мере и радње на које је буџетски инспектор овлашћен

Члан 28.

Ако у поступку инспекцијског надзора утврди радње и незаконитости за које постоје основи сумње о учињеном кривичном делу или привредном преступу, буџетски инспектор подноси кривичну пријаву, односно пријаву за привредни преступ надлежном јавном тужилаштву или обавештење са доказима да постоје основи сумње о учињеном кривичном делу, односно привредном преступу.

Ако у поступку инспекцијског надзора утврди радње и незаконитости које су према закону или другом пропису кажњиве као прекршај, буџетски инспектор подноси захтев за покретање прекршајног поступка надлежном суду.

VI. ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О РАДУ БУЏЕТСКЕ ИНСПЕКЦИЈЕ

Члан 29.

На основу извештаја буџетских инспектора из члана 25. овог закона и евиденција о инспекцијском надзору који се воде по одредбама овог закона и

закона којим се уређује инспекцијски надзор, саставља се годишњи извештај о раду буџетске инспекције.

Годишњи извештај о раду буџетске инспекције садржи:

- области инспекцијског надзора;
- предмет инспекцијског надзора;
- период који је обухваћен инспекцијским надзором;
- време које је потребно за обављање инспекцијског надзора;
- резултате инспекцијског надзора – утврђене незаконитости;
- број буџетских инспектора који су обавили инспекцијски надзор;
- број и врсту инспекцијских надзора;
- ниво усклађености пословања и поступања надзираних субјеката са законом и другим прописом, који се мери помоћу контролних листи;
- остварење плана и ваљаност планирања инспекцијског надзора, нарочито о односу редовних и ванредних инспекцијских надзора, броју редовних инспекцијских надзора који нису извршени и разлозима за то, као и о броју допунских налога за инспекцијски надзор;
- материјалне, техничке и кадровске ресурсе које је буџетска инспекција користила у вршењу инспекцијског надзора и мерама предузетим у циљу делотворне употребе ресурса буџетске инспекције и резултатима предузетих мера;
- податке о придржавању рокова прописаних за поступање буџетске инспекције;
- податке о законитости управних аката донетих у инспекцијском надзору (број покренутих управних спорова и њихов исход);
- податке о програмима стручног усавршавања који су похађали буџетски инспектори, односно службеници овлашћени за вршење инспекцијског надзора (област стручног усавршавања и тематске целине програма обуке, као и број учесника у свакој тематској целини, а ако је по завршетку програма вршена провера знања учесника и подаци о оствареном успеху) и
- податке од судова и јавних тужилаштава по захтевима за покретање прекршајног поступка, пријавама за привредни преступ и кривичним пријавама које је поднела буџетска инспекција.

Министар финансија доставља годишњи извештај о раду буџетске инспекције Влади, која га подноси Народној скупштини до 31. марта текуће године за претходну буџетску годину.

VII. ОДНОС СА ДРУГИМ ЗАКОНИМА

Члан 30.

Ако овим законом није друкчије прописано, поступак инспекцијског надзора буџетске инспекције се спроводи по начелима и у складу са одредбама закона којим се уређује општи управни поступак, односно у складу са одредбама закона којим се уређује инспекцијски надзор.

VIII. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 31.

Новчаном казном у износу од 50.000 до 150.000 динара казниће се одговорно лице надзираног субјекта:

- 1) ако поступи супротно одредбама члана 19. ст. 4. и 5. овог закона;
- 2) ако буџетском инспектору у одређеном року не достави тражене податке или му достави непотпуне или нетачне податке (члан 19. став 6);
- 3) ако не поступи по закључку из члана 20. овог закона.

Новчаном казном у износу од 100.000 до 150.000 динара казниће се одговорно лице надзираног субјекта уколико, у целости или делимично, не поступи по решењу из члана 27. овог закона.

Члан 32.

Прекршајни поступак за који буџетска инспекција подноси захтев за покретање прекршајног поступка у складу са овим и другим законом, не може се ни покренути ни водити ако протекне пет година од дана када је прекршај учињен.

На питања застарелости покретања и вођења прекршајног поступка из става 1. овог члана, прекид застарелости, застарелост извршења казне и друга питања која нису уређена овим законом, примењују се одредбе закона којим се уређују прекршаји.

IX. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Започети поступци

Члан 33.

Поступци инспекцијског надзора започети пре дана почетка примене овог закона окончаће се по одредбама прописа по којима су започети.

Ако након дана почетка примене овог закона решење буџетског инспектора буде поништено или укинато, даљи поступак спроводи се према одредбама овог закона.

Доношење подзаконских прописа

Члан 34.

Подзаконски акти за спровођење овог закона биће донети до дана почетка примене овог закона.

Престанак важења одредаба других закона и прописа

Члан 35.

Даном почетка примене овог закона престају да важе одредбе чл. 84-91. и члана 103. став 1. тач. 7) и 8) Закона о буџетском систему („Службени гласник РС”, бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13-исправка, 108/13, 142/14, 68/15, 103/15, 99/16, 113/17, 95/18, 31/19, 72/19 и 149/20) и Уредба о раду, овлашћењима и обележјима буџетске инспекције („Службени гласник РС”, број 93/17).

Ступање на снагу и почетак примене

Члан 36.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а примењује се од 1. јануара 2023. године.

Министарство надлежно за послове финансија ће од аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе преузети запослена лица која су распоређена на радним местима буџетских инспектора и испуњавају услове из члана 8. овог закона, као и права, обавезе, предмете, опрему, средства за рад и архиву који су у вези са обављањем послова буџетске инспекције, у року од 12 месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Лица из става 2. овог члана распоређују се на радна места буџетских инспектора у складу са дотадашњим вредновањем, времену проведеном на раду и искуству на пословима буџетског инспектора.

На положај лица из става 2. овог члана која одбију преузимање или не испуњавају услове за преузимање из члана 8. овог закона, примењиваће се одредбе закона о запосленима у аутономној покрајини и јединицама локалне самоуправе.

Министарство надлежно за послове финансија ускладиће правилник о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у року од 12 месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Аутономна покрајина и јединице локалне самоуправе дужне су да ускладе своје правилнике о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у року од 12 месеци од дана ступања на снагу овог закона.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредби члана 97. тачка 11. Устава Републике Србије, којим је прописано да Република Србија уређује и обезбеђује између осталог и контролу законитости располагања средствима правних лица, као и у тачки 16. истог члана Устава којим је прописано да Република Србија уређује и обезбеђује организацију, надлежност и рад републичких органа.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Одредбама чл. 84-91. Закона о буџетском систему („Службени гласник РС”, бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13-исправка, 108/13, 142/14, 68/15-др. закон, 103/15, 99/16, 113/17, 95/18, 31/19, 72/19 и 149/20) уређена је организација, надлежност, права и дужности буџетске инспекције. Сам рад, овлашћења и обележја уређена су Уредбом о раду, овлашћењима и обележјима буџетске инспекције („Службени гласник РС”, број 93/17).

Одредбама чл. 84-86. Закона о буџетском систему прописано је обављање послова буџетске инспекције Министарства финансија, послова буџетске инспекције на територији аутономне покрајине и на територији јединица локалне самоуправе, као и надлежности за вршење контроле, односно субјекти контроле. Истим члановима прописано је да се на територији аутономне покрајине и на територијама јединица локалне самоуправе оснивају службе за буџетску инспекцију.

Од доношења овог закона, јавна управа је прошла кроз низ промена и усклађивања целокупног правног система са Уставом и новим друштвеним потребама и захтевима и прилагођавањима ширим савременим, као и европским искуствима. У том процесу донети су Закон о инспекцијском надзору, који на општи начин уређује инспекцијски надзор и Закон о општем управном поступку који на општи начин уређује питање управног поступка. Овим законима су питања испитивања спровођења закона и других прописа, као и изрицања мера, као и управног поступања у целини, решена савременије и сврсисходније у односу на решења дата у Закону о буџетском систему и Уредби о раду, овлашћењима и обележјима буџетске инспекције.

Иако су Законом о инспекцијском надзору и Законом о општем управном поступку у значајној мери уређена процесна питања која су битна за обављање послова буџетске инспекције, садржина, границе, овлашћења, права и обавезе при вршењу инспекцијског надзора у пословима буџетске инспекције потребно је уредити новим законом. Ове посебности огледају се у типу надзираних субјеката (претежно из јавног сектора и групе корисника јавних средстава), садржини обавеза надзираних субјеката у материјалном смислу и уопште приступу провери законитости и правилности рада у овој врсти инспекцијских послова.

Разлози за доношење новог посебног закона нису само нормативне природе, већ и услед чињенице да је посебним законима утврђен надзор над применом од стране Министарства финансија, као што су нпр. Закон о роковима измиривања новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама, Закон

о јавним набавкама и др. У том смислу, доношење новог закона представља адекватан начин прописивања надзираних субјеката и тока поступка инспекцијског надзора и одређивања мера које ће се, по потреби, изрећи, имајући у виду да ови послови буџетске инспекције нису обухваћени постојећим Законом о буџетском систему. Измене и допуне Закона о буџетском систему, ради уређивања поступка надзора који проистиче из других закона, не би биле одговарајући правно-технички приступ.

Такође, анализом капацитета буџетске инспекције унутар градских/општинских управа, односно јединица локалне самоуправе и аутономне покрајине утврђено је да је у 2017. години било запослено укупно 86 буџетских инспектора, у 2018. години 87, у 2019. години 81, а у 2020. години 82 буџетска инспектора, а на републичком нивоу запослено је 17 буџетских инспектора. Службе за буџетску инспекцију основане су у 42 јединице локалне самоуправе са попуњених 65, од 108 систематизованих радних места. У 35 јединица локалне самоуправе систематизовано је 44 радна места буџетског инспектора, и то у оквиру неке од организационих јединица унутар градске, односно општинске управе од којих је попуњено 17 радних места, док 65 јединица локалне самоуправе нема основану ни службу нити систематизовано радно место буџетског инспектора унутар управе.

Важно је напоменути да се у преговарачком поглављу 32-Финансијски надзор, поставља обавеза централизације буџетске инспекције и јасно разграничење са интерном ревизијом. Републичка буџетска инспекција обухвата надлежност и буџетске инспекције јединица локалне самоуправе и аутономне покрајине, док су ове инспекције надлежне за контролу корисника средстава локалног, односно покрајинског буџета. Оцењено је да је сврсисходније и ефикасније да буџетски инспектори имају исти ниво овлашћења чиме се доприноси јачању капацитета буџетске инспекције, нарочито имајући у виду чињеницу да значајан број локалних самоуправа не спроводи послове буџетске инспекције, а да није адекватан ни степен попуњености систематизованих радних места у појединим јединицама локалне самоуправе.

Наиме, анализом података о извршеним контролама, који су прикупљени из Годишњег извештаја о раду буџетске инспекције за 2020. годину, Годишњег извештаја о раду Службе за буџетску инспекцију Аутономне покрајине Војводине за 2020. годину и података који су прикупљени анализом стања и капацитета буџетских инспекција у јединицама локалне самоуправе за 2020. годину утврђено је да просечан број спроведених контрола по инспектору на републичком нивоу износи 4,86, просечан број спроведених контрола по инспектору на нивоу аутономне покрајине износи 3,33, док просечан број спроведених контрола по инспектору на нивоу јединице локалне самоуправе износи 2,65.

Централизација буџетске инспекције која ће се спровести овим законом, између осталог, има за циљ да повећа просечан број спроведених контрола по инспектору. Према пројекцијама за три године, од почетка примене овог закона, тј. од 1. јануара 2023. године који се узима као базна година, а у којој би просечан број контрола по инспектору износио 5, планирано је да се у 2024. години просечан број контрола повећа за 40% у односу на базну годину (7 контрола по инспектору) у 2025. години за 80% у односу на базну годину (9

контрола по инспектору) и у 2026. години за 120% у односу на базну годину (11 контрола по инспектору).

Поред повећања просечног броја спроведих контрола по инспектору, централизација буџетске инспекције има за циљ и административно и функционално јачање капацитета буџетске инспекције које ће бити остварено спровођењем кадровских мера, односно у конкретном случају преузимањем буџетских инспектора и других државних службеника на извршилачким радним местима који испуњавају услове за обављање послова инспекцијског надзора, као и кроз професионално усавршавање буџетских инспектора и других запослених у буџетској инспекцији континуираном едукацијом.

Централизација буџетске инспекције путем преузимања буџетских инспектора подразумева и преузимање свих права, обавеза, предмета, опреме, средстава за рад и архиве од аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе као што је и уређено чланом 36. овог закона, док ће се рад буџетских инспектора пратити кроз јединствени информациони систем еИнспектор, који у свом раду користе све републичке инспекције и који дигитализује рад инспекције и омогућава ефикасно извештавање и праћење тока инспекцијског надзора.

Сходно наведеном, циљеви овог закона су:

- да се на целовит и систематичан начин уреди надлежност, поступак, рад и овлашћења буџетске инспекције;
- да се организација вршења послова прилагоди стварним потребама грађана и заштити јавног интереса у области целокупног буџетског система Републике Србије;
- да се изврши административно и функционално јачање капацитета буџетске инспекције у надзору над свим категоријама надзираних субјеката и
- да се на јасан и недвосмислен начин прецизирају услови за обављање послова буџетског инспектора.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. овог закона уређују предмет његовог регулисања, а што су посебности поступка и положаја инспекције у области буџетског система (у даљем тексту: буџетска инспекција), као и друга питања од значаја за инспекцијски надзор у тој области.

Чланом 2. овог закона дефинише се предмет инспекцијског надзора буџетске инспекције, која у вршењу инспекцијског надзора испитује примену закона и других прописа у области наменског и законитог коришћења јавних средстава и материјално-финансијског пословања.

У чл. 3. и 4. овог закона дефинише се сврха буџетске инспекције која, сагласно утврђеним надлежностима, обезбеђује поштовање законитог и наменског коришћења јавних средстава и остваривање јавног интереса у областима које су предмет инспекцијског надзора. Буџетска инспекција врши инспекцијски надзор законитости, коришћења јавних средстава, наплате и стицања прихода и примања корисника јавних средстава и примене закона и

других прописа који имају утицај на јавна средства и средства из других извора као што су приходи, примања, расходи, издаци, имовина или обавезе) од стране корисника јавних средстава у смислу закона којим се уређује буџетски систем, а нарочито у погледу: 1) потпуног и законитог стицања и наплате прихода и примања из надлежности корисника буџетских средстава; 2) законитог и наменског коришћења буџетских средстава која су дозначена правним и физичким лицима; 3) кредитних средстава по основу гаранција Републике Србије и располагања кредитним средствима од стране корисника јавних средстава по основу сагласности министарства надлежног за послове финансија; 4) коришћења јавних средстава од стране корисника јавних средстава.

Чланом 5. овог закона прописано је да су буџетски инспектори самостални и независни у раду, у границама овлашћења утврђених овим законом. Буџетски инспектор је дужан да чува тајност и поверљивост података и информација којима се може нанети материјална или друга штета за надзираног субјекта или друго лице у поступку инспекцијског надзора. Заштита података и информација из става 2. овог члана врши се у складу са законом којим се уређује тајност података и законом којим се уређује заштита података о личности. Буџетски инспектор има службену легитимацију којом доказује своје службено својство и идентитет.

Овакво законско решење ослоњено је на постојећу одредбу члана 90. Закона о буџетском систему која прописује да је рад буџетске инспекције независан и самосталан. У спровођењу инспекцијског надзора, буџетски инспектор је самосталан и независан у раду, при чему су границе његових овлашћења утврђене предложеним законом. Једна од обавеза буџетског инспектора је и чување тајности и поверљивости података до којих је дошао у инспекцијском надзору.

Чланом 6. овог закона прописано је да буџетска инспекција врши инспекцијски надзор над корисницима јавних средстава, односно над : 1) директним и индиректним корисницима буџетских средстава; 2) корисницима средстава организација за обавезно социјално осигурање; 3) јавним предузећима основаним од стране Републике Србије, правним лицима основаним од стране тих јавних предузећа, правним лицима над којима Република Србија има директну или индиректну контролу над више од 50% капитала или више од 50% гласова у управном одбору, као и над другим правним лицима у којима јавна средства чине више од 50% укупног прихода; 4) јавним предузећима основаним од стране локалне власти, правним лицима основаним од стране тих јавних предузећа, правним лицима над којима локална власт односно аутономна покрајина има директну или индиректну контролу над више од 50% капитала или више од 50% гласова у управном одбору, као и над другим правним лицима у којима јавна средства чине више од 50% укупног прихода, као и јавним агенцијама и организацијама на које се примењују прописи о јавним агенцијама и 5) правним и физичким лицима и другим субјектима којима су директно или индиректно дозначена буџетска средства за одређену намену, односно који су учесници у послу који је предмет инспекцијског надзора и субјектима који користе буџетска средства по основу задуживања, субвенција, остале државне помоћи у било ком облику, дотација и др.

Предложеним законским решењем прецизно се одређују надзирани субјекти у надзорима буџетске инспекције. У досадашњој пракси утврђена је дилема мањег броја органа у поступцима за дела кажњива дела (кривична дела, привредни преступи и прекршаји) о томе да ли је одређено правно лице субјекат надзора буџетске инспекције. Како би се избегао проблем тумачења у контексту уводних одредби Закона о буџетском систему (уводне одредбе и чл. 84. и 85. Закона о буџетском систему), овог закона у једној одредби јасно и недвосмислено дефинише надзиране субјекте у инспекцијском надзору.

Чланом 7. овог закона прописано је да послове инспекцијског надзора у складу са овим законом обавља министарство надлежно за послове финансија преко буџетских инспектора. Сагласно утврђеним потребама за унапређењем рада буџетске инспекције, предложеним законским решењем предвиђено је да буџетски инспектори буду државни службеници Министарства финансија.

Чланом 8. овог закона прописани су услови за буџетског инспектора, односно да то може бити лице које има стечено високо образовање из научне области економске или правне науке на основним академским студијама у обиму од најмање 240 ЕСПБ бодова, мастер академским студијама, специјалистичким академским студијама, специјалистичким струковним студијама, односно на основним студијама у трајању од најмање четири године или специјалистичким студијама на факултету. Услов за обављање послова буџетског инспектора јесте и државни стручни испит (као општем захтеву који проистиче из Закона о државним службеницима) и испит за инспектора (као општем захтеву који проистиче из Закона о инспекцијском надзору).

Чланом 9. овог закона прописано је право и дужност буџетског инспектора да се стручно усавршава у складу са прописима којима се уређују права и дужности државних службеника.

Чланом 10. овог закона прописана су ограничења буџетског инспектора у обављању других послова, при чему буџетски инспектор не може да обавља привредне или друге делатности и послове за себе или другог послодавца, пружа консултантске услуге у вези са пословањем код субјеката инспекцијског надзора, учествује у раду стручних радних група, комисија или тела субјеката инспекцијског надзора из члана 6. овог закона, као ни да обавља друге послове и поступке који штете самосталности у раду или су у супротности са положајем и улогом буџетског инспектора. Изузетно од наведеног правила, министар финансија може одобрити учешће буџетског инспектора у раду стручних радних група, комисија или тела на писани и образложени захтев буџетског инспектора или субјекта из члана 6. овог закона. Постојање описаних ограничења усмерено је на спречавање обављања неспојивих послова који доводе или могу довести до сукоба интереса. Слична ограничења у обављању послова инспекцијског надзора и контроле прописана су и другим законима у надлежности Министарства финансија (попут Закона о пореском поступку и пореској администрацији и Закона о царинској служби).

Чланом 11. овог закона прописано је да циљ инспекцијског надзора буџетске инспекције успостављање буџетске дисциплине корисника јавних средстава и заштита финансијских интереса државе, а нарочито у погледу: 1) утврђивања да ли се јавна средства користе законито и наменски; 2) утврђивања да ли корисници буџетских средстава потпуно и благовремено наплаћују приходе и примања из своје надлежности; 3) предузимања мера ради

отклањања незаконитости, односно откривање злоупотреба и и одређивање мера за отклањање настале штете; и 4) провере примене закона и подзаконских прописа који имају утицај на јавна средства, у погледу прихода, примања, расхода, издатака, имовине или обавеза надзираних субјеката. Буџетска инспекција инспекцијским надзором проверава: 1) законитост коришћења јавних средстава – као надзор над коришћењем јавних средстава у складу са законом, буџетом, финансијским планом и програмом пословања; 2) потпуност и благовременост наплате прихода и примања – као надзор корисника јавних средстава у погледу предузимања прописаних мера и активности за наплату прихода и примања из своје надлежности; и 3) примену закона и других прописа – као надзор над применом закона и других прописа које су надзирани субјекти дужни да поштују услед утицаја на јавна средства у погледу прихода, примања, расхода, издатака, имовине или обавеза надзираних субјеката. Овом одредбом потпуније су одређени послови буџетске инспекције, на тај начин што одређују и предузимање мера ради отклањања неправилности и незаконитости (открива злоупотребе и погрешно управљање јавним средствима и одређује мере за отклањање последица настале штете). Буџетска инспекција утврђује потпуно и тачно чињенично стање у поступку инспекцијског надзора и предузима мере за накнаду штете која је настала несавесним трошењем јавних средстава, као и мере за спречавања настанка штете по буџет Републике Србије.

Чланом 12. овог закона прописани су начин планирања инспекцијског надзора и врсте инспекцијског надзора буџетске инспекције који спроводи буџетска инспекција. Буџетска инспекција планира и спроводи инспекцијске надзоре на основу пријава, представки, приговора и захтева за вршење инспекцијског надзора пристиглих од органа, организација, правних и физичких лица. Инспекцијски надзор буџетске инспекције заснива се на утврђеном стању у области инспекцијског надзора, процени ризика и управљању ризиком, при чему буџетска инспекција самостално одлучује о надзираним субјектима, предмету и обиму инспекцијског надзора, времену почетка и трајања инспекцијског надзора, ако овим законом није другачије одређено. Такође је прописано да буџетска инспекција обавља: 1) редовни инспекцијски надзор (на основу годишњег плана надзора буџетске инспекције, који утврђује министар финансија након прибављеног мишљења, односно смерница и упутстава у складу са законом којим се уређује инспекцијски надзор); и 2) ванредни инспекцијски надзор (на основу пријава, представки, приговора и захтева за вршење инспекцијског надзора који нису обухваћени годишњим планом надзора буџетске инспекције, по којима је процењен степен ризика који указује на потребу спровођења инспекцијског надзора). Разлика између ове две врсте инспекцијских надзора јесте у чињеници да ли је иницијатива, односно захтев за вршење инспекцијског надзора, обухваћен или узет у обзир приликом израде годишњег плана надзора буџетске инспекције. Прописано је и да буџетска инспекција не спроводи утврђујуће и потврђујуће ванредне инспекцијске надзоре (прописане Законом о инспекцијском надзору), будући да ове врсте надзора нису спојиве са природом, сврхом и циљевима инспекцијског надзора буџетске инспекције.

Чланом 13. овог закона прописано је да се годишњи план инспекцијског надзора заснива на посебним елементима процене ризика у областима под надзором буџетске инспекције, а садржи и опште елементе који чине садржину годишњег плана рада органа државне управе и елементе плана у складу са

одредбама закона којим се уређује инспекцијски надзор. Сагласно решењу кровног Закона о инспекцијском надзору, у овом закону је прописано да министар финансија прописује посебне елементе, односно критеријуме за процену ризика, учесталост вршења инспекцијског надзора на основу процене ризика и посебним елементима плана инспекцијског надзора буџетске инспекције. У одредби овог закона је предвиђен и случај када се инспекцијски надзор из годишњег плана неће вршити, и то уколико се у току реализације годишњег плана, а пре покретања инспекцијског надзора, накнадно утврди незнатан ризик услед промене елемената на основу којих је извршена процена ризика. С друге стране, инспекцијски надзори из годишњег плана који из објективних разлога нису започети и извршени до краја текућег године (на пример, услед већег броја непланираних ванредних инспекцијских надзора који су указивали на већи степен ризика од редовних надзора), пренеће се у следећу годину уколико је њихово спровођење сврсисходно и оправдано узимајући у обзир посебне елементе, односно критеријуме за процену ризика тих инспекцијских надзора, као опредељујуће чиниоце за одређивање надзора уопште.

Чланом 14. овог закона прописано је да је ванредни инспекцијски надзор заснован на анализи и процени ризика који проистиче из пријава, представки, приговора и захтева за вршење инспекцијског надзора, који нису обухваћени годишњим планом надзора. Наиме, буџетска инспекција анализира представке и захтеве за инспекцијског надзора и процењује степен ризика који из њих произлази, након чега доноси одлуку о спровођењу надзора у тој години, или пак планира инспекцијски надзор приликом доношења годишњег плана инспекцијског надзора у наредној години. У сваком случају, ванредни инспекцијски надзор неће се вршити ако је процењени ризик незнатан, по посебним елементима, односно критеријумима за процену ризика.

Чланом 15. овог закона прописано је да налог за обављање инспекцијског надзора доноси министар финансија или лице које он овласти, при чему налог садржи: правни основ; број налога, време и место издавања налога; назив и ближе идентификационе податке надзираног субјекта; предмет инспекцијског надзора; период обухваћен инспекцијским надзором; име и презиме буџетског инспектора и број службене легитимације; време трајања инспекцијског надзора; процењени степен ризика надзираног субјекта; и потпис издаваоца налога и печат. Када је у налогу за обављање инспекцијског надзора наведено више инспектора (нпр. у случајевима обимних и свеобухватних надзора или надзора чији се период испитивања и обраде односи на више буџетских година), носилац налога је инспектор који је први наведен.

Чланом 16. овог закона прописано је да допунски налог за инспекцијски надзор доноси министар финансија или лице које он овласти на писани и образложени захтев буџетског инспектора, и то услед: проширења, односно допуне предмета инспекцијског надзора и периода обухваћеног инспекцијским надзором; повећања броја инспектора који врше инспекцијски надзор и продужења времена потребног за спровођење инспекцијског надзора. Изузетно, допунски налог се доноси без писаног и образложеног захтева буџетског инспектора у случају замене буџетског инспектора из оправданих разлога (привремена спреченост за рад, одсуство са рада и друге околности које спречавају буџетског инспектора у даљем вођењу поступка).

Чланом 17. овог закона прописан је начин обавештавања о инспекцијском надзору, случајеви у којима се обавештење о инспекцијском надзору не доставља и обавезе надзираног субјекта које настају пријемом овог обавештења. Буџетски инспектор у писаном облику обавештава надзираног субјекта о предстојећем инспекцијском надзору, најкасније три дана пре почетка инспекцијског надзора. Обавештавање се врши електронским путем, а може се учинити и у папирном облику. Обавештење садржи и податке о интернет страници на којој је доступна контролна листа. Изузетно, обавештење се не доставља надзираном субјекту када се врши инспекцијски надзор: 1) по захтеву судова, јавних тужилаштава, министарства надлежног за унутрашње послове и посебних организација и органа у сектору безбедности; 2) у коме предмет инспекцијског надзора има ознаку одређеног степена тајности; и 3) за који је у налогу за инспекцијски надзор наведено да ће инспекцијски надзор отпочети без претходног обавештавања надзираног субјекта. Ако није у могућности да изврши инспекцијски надзор у време одређено у обавештењу, инспектор о томе благовремено обавештава надзираног субјекта. У обавештењу о инспекцијском надзору могу се навести подаци о потребним активностима надзираног субјекта у циљу ефикасног и делотворног обављања инспекцијског надзора као што су припрема евиденција, документације, пословних књига, рачуноводствених исказа и исправа за стављање на увид буџетском инспектору, достављање исправа, аката, информација и извештаја путем електронске поште или на други начин и слично. Одговорна лица надзираног субјекта дужна су да обезбеде припрему потребне документације ради што делотворнијег и бржег обављања инспекцијског надзора.

Чланом 18. овог закона прописан је начин обављања прве радње у инспекцијском надзору, односно да инспекцијски надзор почиње кад инспектор уручи надзираном субјекту, односно присутном лицу налог за инспекцијски надзор. Буџетски инспектор је дужан да том приликом покаже службену легитимацију, изложи предмет инспекцијског надзора и предочи оквирни временски план инспекцијског надзора.

Чланом 19. овог закона прописан је начин предузимања инспекцијског надзора, који се врши у пословним просторијама надзираног субјекта, непосредним увидом у пословну и другу документацију и у просторијама буџетске инспекције. Инспекцијски надзор подразумева преглед и проверу рачуноводствених, финансијских и осталих пословних докумената, преглед пословних просторија, зграда, предмета, робе и других ствари, у складу са сврхом инспекцијског надзора. Министар финансија подзаконским актом утврђује методологију рада буџетске инспекције. Истим чланом прописане су и дужности одговорног лица надзираног субјекта у вези покренутог надзора. Одговорно лице надзираног субјекта дужно је да обезбеди адекватан радни простор за рад буџетског инспектора и да на захтев буџетског инспектора одреди једно или више службених лица, односно одговорних лица у правном лицу, која ће учествовати у инспекцијским радњама на утврђивању чињеница и у ту сврху буџетском инспектору обезбедити неопходна акта, евиденције и другу документацију. Одговорно лице надзираног субјекта и службена лица, односно одговорна лица у правном лицу, дужни су да поступају по захтевима буџетског инспектора, да му благовремено достављају потпуне и тачне податке, са писаним образложењем у случају немогућности поступања по том захтеву, те да на тражење инспектора пруже усмено односно писано изјашњење о чињеницама и доказима који су изнесени, односно утврђени у поступку

инспекцијског надзора. Извршење ових дужности одговорног лица обезбеђено је прописаном прекршајном одговорношћу, па уколико не поступи по налогу буџетског инспектора, инспектор је дужан да против ових лица поднесе захтев за покретање прекршајног поступка надлежном суду. Сумња која проистекне због ускраћивања информација, односно недостављања доказа и документације од стране надзираног субјекта који је, у складу са овим законом, дужан да их достави буџетској инспекцији, може у поступку утврђивања чињеничног стања бити на његову штету.

Чланом 20. овог закона прописан је закључак о отклањању недостатака, као акт управљања поступком који буџетски инспектор доноси са циљем отклањања одређених недостатака и стварања услова за потпуно и тачно утврђивање чињеничног стања у инспекцијском надзору. Ако се у поступку инспекцијског надзора утврди да књиговодствене и друге евиденције и обрачуни нису потпуни, уредни, ажурни и тачни или нису сачињени у форми прописаној законом и другим прописима, услед чега није могуће обавити потпуни инспекцијски надзор, буџетски инспектор ће закључком наложити да се недостаци отклоне. Закључак се увек доноси у писаној форми и против њега се не може изјавити жалба, сагласно одредбама Закона о општем управном поступку. Рок за извршење закључка не може бити дужи од 30 дана од дана достављања закључка. Надзирани субјекат дужан је да поступи по закључку (на пример, спроводи попис и усаглашава књиговодствено и стварно стање имовине и обавеза) и да о томе писаним путем обавести буџетског инспектора, који након добијеног обавештења о извршењу закључка, односно истека рока за поступање по закључку, наставља започети инспекцијски надзор. Рок за завршетак инспекцијског надзора одређен налогом за инспекцијски надзор продужава се за време за које издат закључак, без обавезе издавања допунског налога. Уколико надзирани субјекат не поступи по закључку, буџетски инспектор ће против одговорног лица надзираног субјекта поднети захтев за покретање прекршајног поступка пред надлежним судом.

Чланом 21. овог закона прописан је садржај записника о инспекцијском надзору и одређено је да се записник доставља одговорном лицу надзираног субјекта у року од осам дана од дана завршетка инспекцијског надзора. Изузетно, записник о извршеном инспекцијском надзору може се доставити и судовима, јавним тужилаштвима, органима државне управе и посебним организацијама на њихов образложени писани захтев а за потребе вођења судских и управних поступака из њихове надлежности.

Чланом 22. овог закона прописани су услови у којима ће се записником изрећи мера за отклањање незаконитости и наложити враћање, односно уплата средстава у буџет, са обавезом надзираног субјекта да у року од пет дана по истеку рока за поступање по наложеним мерама о томе обавести буџетског инспектора и да достави доказе о извршењу наложених мера.

Чланом 23. овог закона прописано је да одговорно лице надзираног субјекта може уложити примедбе на записник у писаном облику у року од 15 дана од дана пријема записника о инспекцијском надзору. Буџетски инспектор који је извршио инспекцијски надзор обавезан је у року од 15 дана од дана пријема примедби достави писани одговор на примедбе одговорном лицу надзираног субјекта, са наводима зашто стављене примедбе нису прихваћене, уколико одговорно лице надзираног субјекта стави примедбе које не садрже нове чињенице и доказе због којих би требало изменити чињенично стање које

је утврђено у записнику или дати друкчије правне и друге оцене. У случају постојања оправданих разлога који буџетског инспектора спречавају да поступи у року из става 2. овог члана као што су годишњи одмор, боловање, потреба да се буџетски инспектор хитно ангажује на другом предмету и др., рок почиње да тече од дана престанка тих разлога.

Чланом 24. овог закона прописан је допунски записник о инспекцијском надзору, који буџетски инспектор саставља у року од 20 дана од дана пријема примедби које су у целости или делимично прихваћене, уколико одговорно лице надзираног субјекта уложи примедбе које садрже нове чињенице и материјалне доказе због којих би требало изменити чињенично стање које је утврђено у записнику или дати друкчије правне и друге оцене. У случају постојања оправданих разлога који буџетског инспектора спречавају да поступи у року из става 1. овог члана као што су годишњи одмор, боловање, потреба да се буџетски инспектор хитно ангажује на другом предмету и др., рок почиње да тече од дана престанка тих разлога. Поступајући по примедбама на записник и сачињавањем допунског записника, инспектор може да измени предложену или наложену, односно изречену меру или да одустане од ње. Достављањем допунског записника одговорном лицу надзираног субјекта, поступак инспекцијског надзора се сматра окончаним, а на допунски записник не могу се стављати примедбе.

Чланом 25. овог закона прописана је дужност буџетског инспектора да састави извештај о извршеном инспекцијском надзору у примереном року после окончања поступка, који се доставља министру финансија. Исти извештај доставља се и: 1) директном кориснику буџетских средстава – у случају утврђених незаконитости код надзираног субјекта који је индиректни корисник буџетских средстава; 2) скупштини аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе – у случају утврђених незаконитости код надзираног субјекта чији је оснивач аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе; и 3) ресорном министарству и надзорном, односно управном одбору надзираног субјекта – у случају утврђених незаконитости код надзираних субјеката: јавних предузећа основаних од стране Републике Србије, јединице локалне самоуправе или аутономне покрајине; правних лица основаних од стране тих јавних предузећа; правних лица над којима Република Србија има директну или индиректну контролу над више од 50% капитала или више од 50% гласова у управном одбору, као и над другим правним лицима у којима јавна средства чине више од 50% укупног прихода.

Чланом 26. овог закона прописана је дужност буџетског инспектора да води евиденцију о инспекцијским надзорима и да прати поступање надзираног субјекта по наложеним мерама, у циљу вођења свеобухватне евиденције на нивоу буџетске инспекције. Министар финансија методологијом рада буџетске инспекције, ближе уређује начин вођења и садржај евиденције буџетског инспектора о спроведеним инспекцијским надзорима. Прописана евиденција садржи посебне податке о надзираним субјектима (тип и јединствени број корисника јавних средстава) и исходу надзора (изречене мере за отклањање незаконитости), који ову евиденцију чине различитом од постојећих службених евиденција које се воде по Закону о инспекцијском надзору и прописима о канцеларијском пословању.

Чланом 27. овог закона прописано је да уколико надзирани субјекат не поступи по наложеним мерама у року који је одређен записником, буџетски инспектор ће донети решење којим се налаже извршење мере, у року од 30 дана од дана истека рока за достављање доказа о поступању по наложеној мери. Решење буџетског инспектора је коначно и против њега се може покренути управни спор. Тужба којом је покренут управни спор не задржава извршење решења. Уколико надзирани субјекат не изврши обавезу из решења у остављеном року, спроводи се извршење решења у поступку принудне наплате, при чему извршење налога за принудну наплату достављених од Народне банке Србије који се односе на надзиране субјекте, у оквиру система консолидованог рачуна трезора, спроводи Управа за трезор, у складу са законом. Док поступак принудне наплате над надзираним субјектима који нису укључени у консолидовани рачун трезора спроводи Народна банка Србије уз учешће Државног правобранилаштва, односно правобранилаштва аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе. Поступак принудне наплате подзаконским актом ближе ће уредити министар финансија.

Чланом 28. овог закона прописано је да ако у поступку инспекцијског надзора утврди радње и незаконитости за које постоје основи сумње о учињеном кривичном делу или привредном преступу, буџетски инспектор подноси кривичну пријаву, односно пријаву за привредни преступ надлежном тужилаштву, или обавештење са доказима да постоје основи сумње о учињеном кривичном делу, односно привредном преступу. Ако у поступку инспекцијског надзора утврди радње и незаконитости које су према закону или другом пропису кажњиве као прекршај, буџетски инспектор подноси захтев за покретање прекршајног поступка надлежном суду.

Чланом 29. овог закона уређује се садржина годишњег извештаја о раду буџетске инспекције и обавеза извештавања Владе, ради достављања извештаја Народној скупштини.

Чланом 30. овог закона прописана је супсидијарна примена Закона о општем управном поступку и Закона о инспекцијском надзору, имајући у виду да оба наведена закона уређују поједина процесна питања, права и обавезе од значаја за обављање инспекцијског надзора буџетске инспекције.

Чланом 31. овог закона прописани су прекршаји одговорних лица надзираних субјеката. Ставом 1. овог члана прописани су прекршаји за кажњиве радње које спречавају спровођење неометаног инспекцијског надзора, а ставом 2. овог члана кажњиво је непоступање по решењу буџетског инспектора из члана 27. овог закона.

Чланом 32. овог закона прописани су рокови застарелости покретања и вођења прекршајног поступка, у складу са одредбом члана 84. ст. 5. и 6. Закона о прекршајима којима је прописано да за прекршаје из области царинског, спољнотрговинског, девизног пословања, јавних прихода и финансија, јавних набавки, промета роба и услуга, животне средине, спречавања корупције и ваздушног саобраћаја може се посебним законом прописати дужи рок застарелости, који не може бити дужи од пет година.

Чл. 33-36. овог закона прописано је да поступци инспекцијског надзора започети пре дана почетка примене овог закона окончаће се по одредбама прописа по којима су започети, а ако након дана почетка примене овог закона

решење буџетског инспектора буде поништено или укинуто, даљи поступак спроводи се према одредбама овог закона. Поред наведеног, овим одредбама је прописано да ће се подзаконски акти за спровођење овог закона донети до дана почетка примене овог закона, као и да даном почетка примене овог закона престају да важе одредбе чл. 84-91. и члан 103. став 1. тач. 7) и 8) Закона о буџетском систему („Службени гласник РС”, бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13-исправка, 108/13, 142/14, 68/15, 103/15, 99/16, 113/17, 95/18, 31/19, 72/19 и 149/20) и Уредба о раду, овлашћењима и обележјима буџетске инспекције („Службени гласник РС”, број 93/17). Такође су прописани и ступање на снагу, почетак примене закона и преузимање запослених лица, права, обавеза, предмета, опреме, средстава за рад и архиве који су у вези са обављањем послова буџетске инспекције.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

Овим законом прописано је да послове буџетске инспекције обавља Министарство финансија преко буџетских инспектора. Доношењем овог закона, број републичких буџетских инспектора, чије плате би се финансирале из буџета Републике Србије, био би повећан за 83, што са постојећим бројем инспектора у Министарству чини укупно 100.

Предложеним законом, укупна средства за реализацију, од дана ступања на снагу би била увећана по пројекцијама за 2023. годину у износу од 150 милиона динара за плате е.к. 411000 и 412000.

**ОБРАЗАЦ ИЗЈАВЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА
ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ**

1. Овлашћени предлагач – Влада
Обрађивач - Министарство финансија

2. Назив прописа
ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О БУЏЕТСКОЈ ИНСПЕКЦИЈИ
DRAFT LAW ON BUDGETARY INSPECTORATE

3. Усклађеност прописа с одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум):

а) Одредба Споразума која се односе на нормативну саржину прописа

/

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума

/

в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума

/

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума

/

д) Веза са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније

/

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније:

а) Навођење одредби примарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима

Не постоје одговарајући примарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност.

б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима

в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима

/

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност

/

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније

/

5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, потребно је образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права Европске уније већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произилази из одредбе секундарног извора права (нпр. Предлогом одлуке о изради стратешке процене утицаја биће спроведена обавеза из члана 4. Директиве 2001/42/ЕЗ, али се не врши и пренос те одредбе директиве).

/

6. Да ли су претходно наведени извори права Европске уније преведени на српски језик?

/

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик Европске уније?

Не.

8. Сарадња са Европском унијом и учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености.

/